

Turkic Weekly

2018/109

Turkic Weekly 2018 16 (109) (7 мамыр – 13 мамыр)

Turkic Weekly Түркі әлеміндегі ең маңызды оқиғалардың апталық шолуын ұсынады. **Turkic Weekly** түркітілдес мемлекеттердің ағымдағы өзекті мәселелері бойынша уақтылы ақпарат беріп, объективті талдау жасайды.

Turkic Weekly – Халықаралық Түркі академиясы шығаратын апталық ақпарат-сараптамалық дайджест.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ОТАН ҚОРҒАУШЫЛАР КҮНІ: ОТАРДАҒЫ ШЕРУ

7 мамырда Қазақстан Республикасы Отан қорғаушылар күнін атап өтті. Мереке Қазақстанның Жамбыл облысындағы «Отар» әскери базасының полигонында әскери шерумен аяқталды. Шеруге 3 мыңға жуық әскерлер, шамамен 40 ұшақ, сондай-ақ 300 әскери техника қатысты.

Биылғы жылы әскери жаттығулардың үлгісінде өткен шеру барысында заңсыз қарулы жасақтарды қалыптастыру жүзеге асты. Шартты қарсылас құрышты танк құрамасы мен жауынгерлік авиацияның күштері арқылы жойылды. Осылайша, атап айтқанда, қазақстандық қорғаныс кәсіпорындары өздерінің соңғы жетістіктерін көрсету мүмкіндігін алды.

Сонымен қатар әскери шеруде Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаев Қазақстанда киберқауіптерге қарсы тұратын арнайы күштер құрылғанын мәлімдеді. «Мұндай инновациялар қауіп-қатерлерден, соның ішінде әскери және геосаяси мәселелерден қорғану үшін қажет. Қауіпсіздіктің қауіп-қатерлерге тиімді әрекет етуі үшін жоғары мобильді арнайы операциялық күштер құрылды. Жаңа арнайы бөлімшелер киберқауіптерге қарсы әрекет етеді. Елдің қорғаныс жүйесінің аумақтық әскерлері құрылды және біріктірілді », - деді Н. Назарбаев.

Әскери шеру жыл сайын 7 мамырда Қазақстанда халық арасында патриотизмді қалыптастыру, Отанға деген мақтаныш сезімін ояту, азаматтық борышын орындау және Отанымыздың мүдделерін қорғауға, үлкендерге құрмет пен ұрпақтың сабақтастығын қамтамасыз етуге дайындықты қалыптастыру мақсатында өткізіледі.

Соңғы уақытта Халықаралық Түркі Академиясы мен Өзбекстан академиялық қоғамы арасындағы байланыстар кеңейіп, ынтымақтастықтары нығайып келеді.

Мәселен, Түрік академиясы 2018 жылғы 11-12 мамырда Өзбекстанның астанасы Ташкентте бірқатар маңызды ғылыми және мәдени іс-шаралар өткізді. А.Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университеті, Өзбекстан Республикасының өнер мұражайы, сондай-ақ Өзбекстан Жазушылар одағымен бірлесіп өткізілген іс-шаралар Орталық Азияның бауырлас халықтарының ынтымақтастығына жаңа серпін берді.

А.Навои атындағы Ташкент мемлекеттік өзбек тілі мен әдебиеті университетімен бірлесіп өткізілген «Өзбекстандағы Абай жылы» аясындағы ғылыми конференция барысында түркі әлемінің рухани дамуының маңызды мәселелері талқыланды. Конференция барысында Түркі академиясының бастамасымен жүзеге асырылған Мағжан Жұмабаевтың өзбек тіліне аударылған «Танланған асарлар» атты таңдаулы шығармалар жинағының тұсаукесері өтті. Қарақалпақстанның халық ақыны Музаффар Ахмад ақынның классикалық өлеңдерін өзбек тілінде сөйлеткені үшін Академияның күміс медалімен марапатталып, сыйлыққа алтын шапан алды. Сондай-ақ, ақынның өмірі мен шығармашылығына арналған Мағжан жинағына ғылыми пікірлер жазған, зерттеу сериясының авторы, филология ғылымдарының докторы, профессор Насимхан Рахманов Академияның күміс медалімен марапатталды. Шығармашылық топ келешекте Абай Құнанбаевтың шығармаларын зерттеуге, оларды өзбек тіліне аудару үшін бірлесе жұмыс жасау мақсатын алға қойды.

Конференцияда Әлішер Навои, Мағжан Жұмабаев, Шыңғыс Айтматов сияқты түркі әлемінің көрнекті жазушыларының шығармалары кеңінен қаралып, адамзаттың интеллектуалды мұрасының қазынасына олардың мұрасының бірегейлігі айқын дәлелденді. Танымал түрколог, филология ғылымдарының докторы Қ.Конкобаев және филология ғылымдарының докторы, профессор К.Ергөбек түркі әлемінің ұлы тұлғаларының мұрасын терең талдады.

Академияның қолдауымен аталған университетте Түркі Ғылыми орталығы құрылды. Сонымен қатар, Академия мен Университет арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

ЫСТАМБҰЛДА ТАРИХШЫЛАРДЫҢ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ СИМПОЗИУМЫ ӨТТІ

2018 жылдың 10-12 мамыр күндері Ыстамбұлда Ататүрк атындағы Мәдениет, тіл және тарих жөніндегі Жоғарғы Кеңестің Түрік лингвистикалық қоғамы және Ыстамбұл университетінің ұйымдастыруымен тарихты оқыту бойынша V халықаралық симпозиум өтті.

Оған 180-ге жуық ғалым-тарихшылар, жоғары және арнайы білім беру мекемелерінің тарих мұғалімдері қатысты. Іс-шара барысында 7 секцияда тарихи зерттеулер бойынша тарихты жазу және оқыту бойынша баяндамалар жасалды.

Атап айтқанда, симпозиумда Халықаралық Түркі Академиясының Президенті Дархан Қыдырәлінің «Жалпы Түркі тарихы» оқулығы бойынша жасаған арнайы баяндамасы мен оқулыққа байланысты мәселелер талқыланды. Симпозиумға Түркияның тарихи қоғамының төрағасы, доктор, профессор Рефик Тұран, Білім беру бойынша Жоғары Кеңестің мүшесі, доктор, профессор Мұстафа Сафран, Ыстамбұл университетінің профессоры Хулия Чалышкан, Анкара университетінің профессоры, доктор Месут Чапа, 19 мамыр атындағы Самсун университетінің профессоры Хасан Айдын сияқты танымал тарихшылар қатысты.

Симпозиум барысында доцент Йасин Доған жасаған шетелдік тарих сабақтарының арнайы көрмесі өтті. Көрмеде орта білім беретін мектептерге арналған тарих оқулықтары 50-ден астам мемлекетке ұсынылды.

Өткен іс-шараның маңыздылығы тарих пен тарихи сананың рөлі ұлттық сәйкестіктің негізгі компоненттерінің бірі ретінде анықтайтынын айта кету керек. Ұлттық тарих - қазіргі әлемдегі кез-келген қарқынды мемлекеттің стратегиялық басымдықтарының бірі.